

ANÀLISI DEL CONFLICTE TERRITORIAL EN EL DESPLEGAMENT DE L'ENERGIA EÒLICA

Sergi Saladié. *Geògraf, professor a la Universitat Rovira i Virgili.*
sergi.saladie@urv.cat

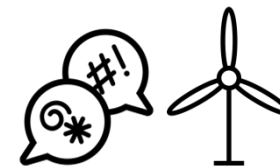
UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

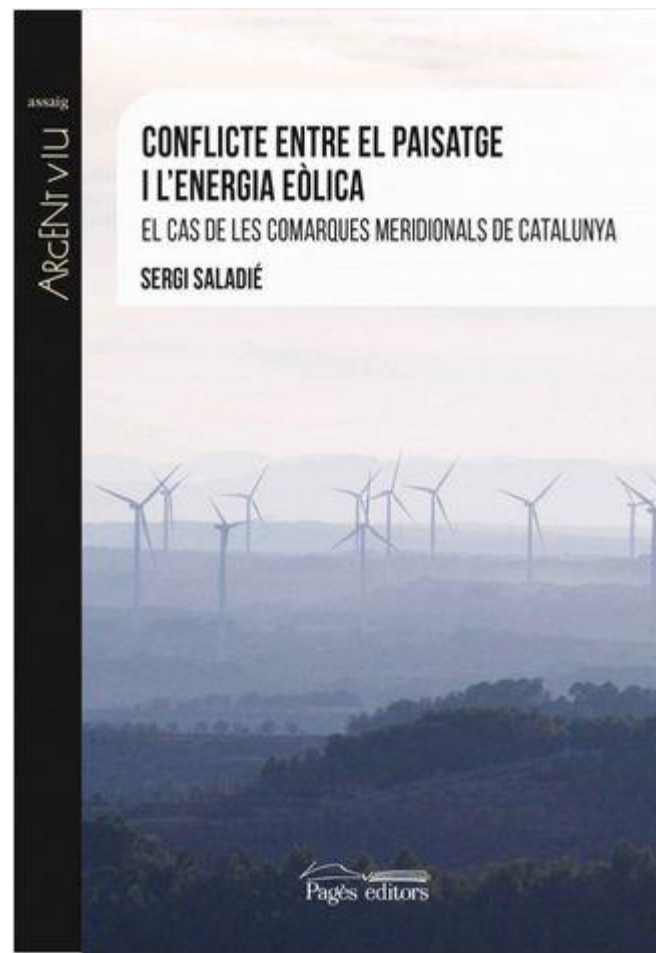
DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA-URV

 [xarxageografia@urv.cat](https://www.facebook.com/xarxageografia@urv.cat)

ANÀLISI DEL CONFLICTE TERRITORIAL EN EL DESPLEGAMENT DE L'ENERGIA EÒLICA

(Pagès editors, 2015)

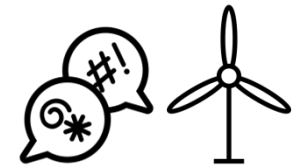
(Pagès editors, 2018)

CONSIDERACIONS PRÈVIES

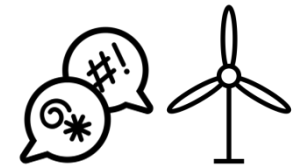
- Alta exposició visual dels aerogeneradors.
- Rapidesa i intensitat en la transformació paisatgística. Transformació de la identitat associada al lloc.
- Manca de consideració del paisatge en el planejament eòlic.
- Processos de (re)valorització del paisatge.
- Absència de mecanismes de governança i sistemes de presa de decisions no sempre prou transparents.

POSICIONAMENTS DELS AGENTS

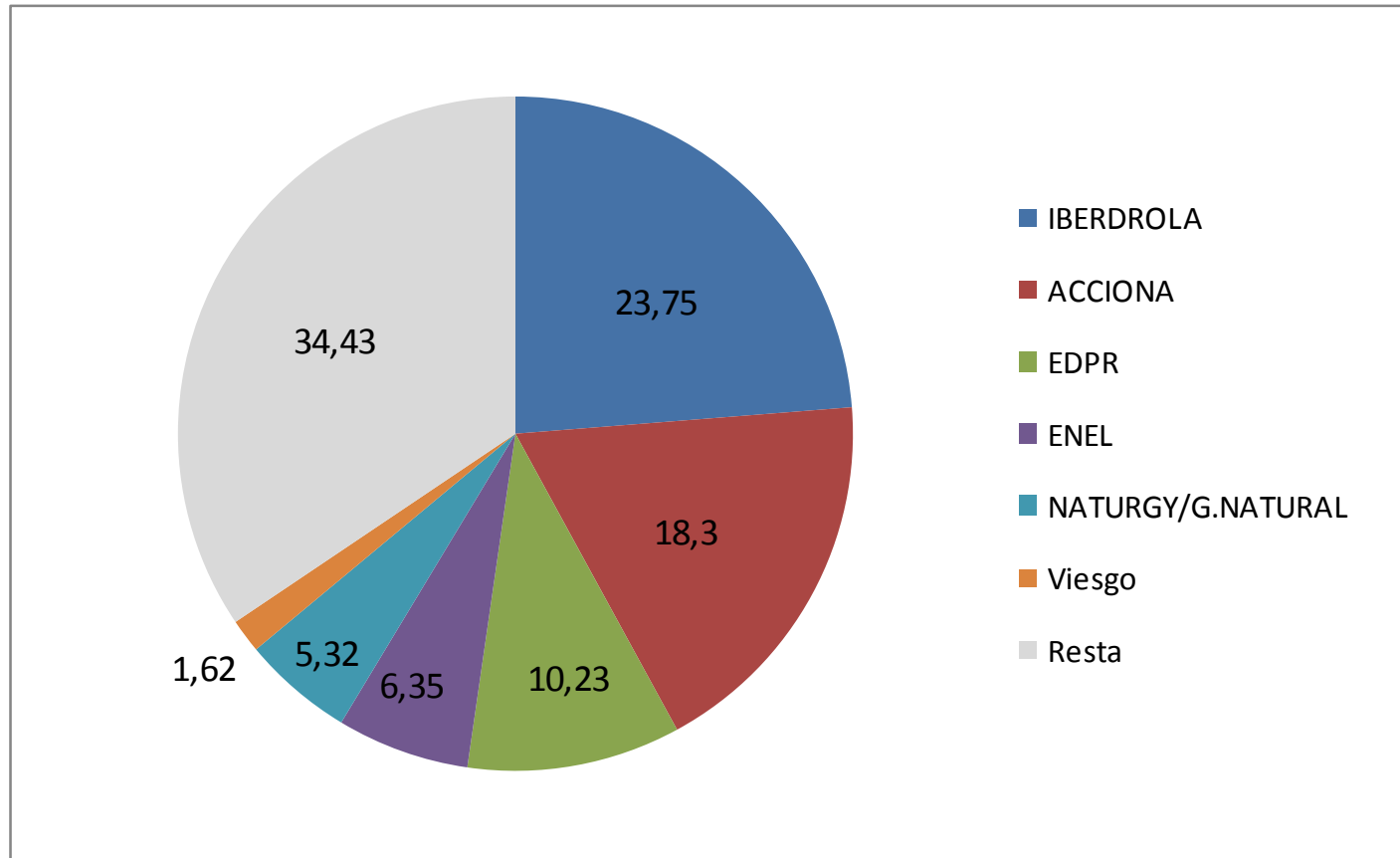

- **Promotors i de les administracions públiques:**
 - Oportunitat per contribuir al desenvolupament econòmic dels municipis i fixar població al territori atenent a les expectatives laborals.
 - Procediments poc concrets per fixar els beneficis d'una manera clara i palpable.
 - Els potencials beneficis sobre els municipis queden difusos i exposats d'una manera ambigua.
- **Moviments socials de defensa del territori:**
 - No oposats a l'energia eòlica
 - Alerten sobre:
 - Concentració territorial i massificació eòlica (Impacte paisatge i confrontació amb models/projectes de vida dels territoris)
 - Concentració empresarial/Especulació
 - No contribució al desenvolupament dels territoris

CONCENTRACIÓ EMPRESARIAL

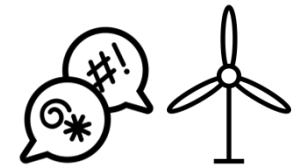

Repartiment de les societats propietàries de la potència eòlica. Estat espanyol, 2018

El 66% de la potència eòlica a l'Estat espanyol està en mans de 6 empreses (patronal UNESA/AELEC+Acciona)

ESPECULACIÓ EÒLICA

CincoDías.com

Suscríbete a CINCO DÍAS
Más en PDF

Inicio Empresas Mercados Economía Emprendedores Empleo y formación Tecnología Finanzas personales Tendencias Opinión CincoDíasTV

Sectores | Directorio

IBEX 35 +2,32% | EUROSTOXX 50 +2,15% | FTSE +0,67% | S&P 500 +1,61% | DOW JONES +1,53% | EURO/DÓLAR 1,3793\$ | EURÍBOR 2,105%

Desinversión

La constructora Copcisa vende parte de sus parques eólicos en fase de promoción

Copcisa, la cuarta constructora de Cataluña por volumen de negocio, ha vendido parte de su red de parques eólicos, todos en promoción y en la zona de Tarragona, por un importe de 30 millones de euros.

M'agrada | Twitter | Meneame | Facebook | Google+ | +

Cataluña tiene un amplio recorrido en eólica. Es la novena comunidad por capacidad instalada. La constructora Copcisa vende parte de sus parques eólicos en fase de promoción -

J. Vadillo / K. Artea - Bilbao - 05/08/2008

El grupo catalán ha obtenido unas plusvalías de 25 millones por la desinversión en parques eólicos. Del citado importe total de 30 millones por la venta, otros cinco millones se han destinado a condonar la deuda generada por la propia promoción de esos centros de aerogeneradores. Copcisa cede 100 megavatios (MW) a uno de los grandes grupos eléctricos de España, cuya

Un grupo familiar de obra pública que diversifica

Sectores relacionados

- Construcción y Autopistas

LO MÁS LEÍDO | LO ÚLTIMO

- Grecia será expulsada de la zona euro si vence el 'no' en el referéndum
- Plan de choque de Telefónica para superar su crisis en España
- El miedo al 'corralito' planea sobre Grecia
- ¿Qué consecuencias tendría para los griegos la salida del euro?

ver más

publicidad

¿Tienes un PROYECTO EMPRESARIAL y quieres sacarlo adelante?

Anuncios Google

Cuenta Más Open 3,30% TAE
www.OpenBank.es. Crédito. Tarjetas. Transferencias y Talonario de Cheques Gratis. Todo Ventajas!

Siguenos en tu iPhone

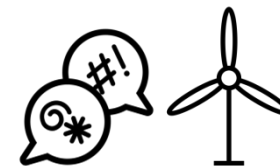
Entra en la aplicación de CincoDías.com y accede a toda la información financiera.

NOTA:
el Vicepresident de COPCISA era el president d'EolicCat

Font: CincoDías.com (edició 5/08/2008).
http://www.cincodias.com/articulo/empresa/s/constructora-copcisa-vende-parte-parques-eolicos-fase-promocion/20080805cdscdiemp_8/

A la Terra Alta, una empresa constructora i d'enginyeria civil, es va vendre dues centrals eòliques a EDPR per 30M€, amb unes plusvàlues estimades d'uns 25M€

ESCASSES REPERCUSIONS ECONÒMIQUES

Dos tipus d'ingressos municipals procedents de les centrals eòliques:

- **Impostos obligatoris:** IBICE (0,6% - 1,3% del valor cadastral. IAE. Altres taxes municipals: utilització de camins, ocupació de domini públic, etc.,
- **Convenis:** signats entre ajuntaments i empreses explotadores.

Rendiment econòmic municipal de la potència eòlica instal·lada segons el total d'ingressos (€/MW): 4.944 €/MW/any

Promig del % d'ingressos municipals procedents de les centrals eòliques: 15%

Relació entre la facturació estimada de les centrals eòliques i els ingressos municipals: 3,4% (2% via impostos i 1,4% via convenis)

IMPACTE LABORAL TESTIMONIAL

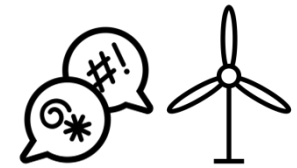

Total treballadors fixes empadronats als municipis: **0,02 llocs de treball per MW instal·lat**

Percentatge de treballadors eòliques empadronats als municipis sobre el total d'ocupats als municipis: **0,7%**

*Matarranya: 84 aerogeneradors x 6MW c/u = 504MW x 0,02 = **10 llocs de treball***

NUL·LA CONTRIBUCIÓ A LA FIXACIÓ DE POBLACIÓ

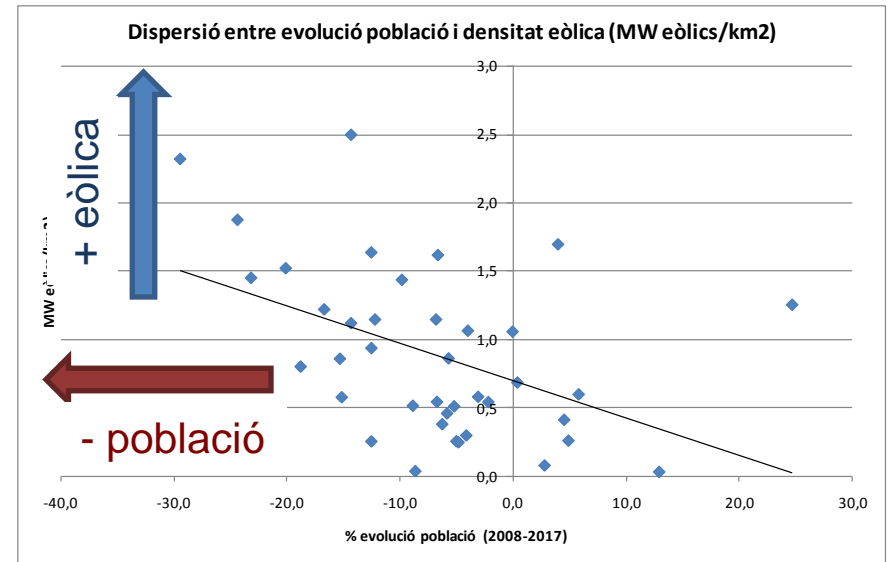
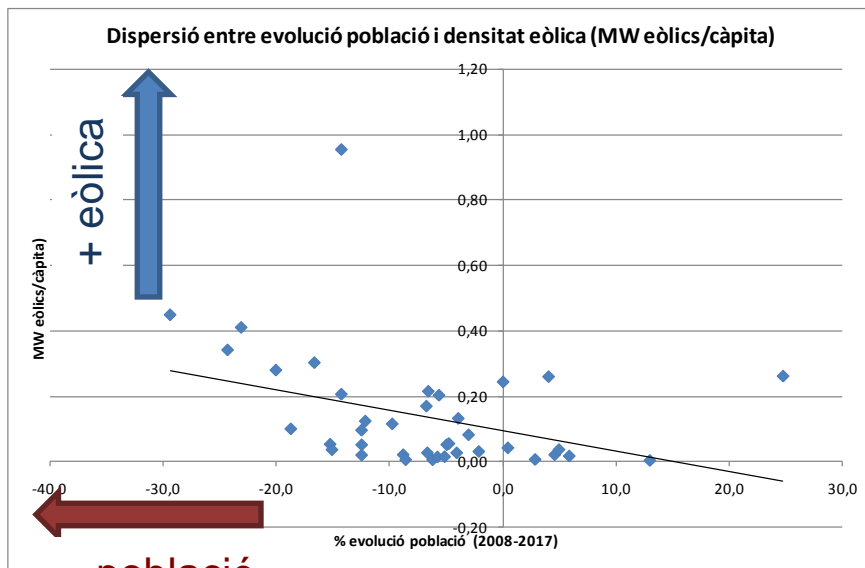

Un 77% (30 dels 39 municipis) dels municipis eòlics de Catalunya tenen menys 1.000 hab.

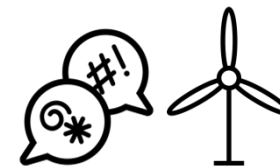
El 80% (31 de 39) dels municipis eòlics de Catalunya han perdut població (2008-2018)

Entre 2008 i 2028 els municipis eòlics de Catalunya han perdut un 7% de la població

Hi ha una correlació (no de causa-efecte) entre major densitat eòlica i major pèrdua de població, que explica com l'energia eòlica no contribueix a fixar població al territori.

NUL·LA CONTRIBUCIÓ A LA FIXACIÓ DE POBLACIÓ: LA PARADOXA DE LA TERRA ALTA

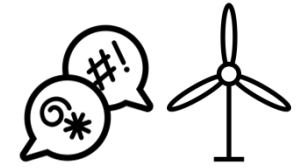
La **Terra Alta** s'ha convertit en la comarca que presenta el **percentatge més elevat de centrals eòliques de tot Catalunya**, amb 9 projectes (20,9% del total), 327,9MW (25,8%), i 148 aerogeneradors (18,2%), **PERÒ...**

Entre 2008 i 2018 ha **perdut el 10'7% de la població** (-1.361 hab. 12.750 a 11.389), sent la comarca de Catalunya amb major % de pèrdua demogràfica.

Caseres, el municipi amb major densitat eòlica per càpita és **el que ha perdut més percentatge de població, el 20,1%** (-58 hab. de 294 a 235)

Vilalba dels Arcs, el segon municipi amb major densitat eòlica per càpita, **ha perdut el 12,2%** (-88 hab. de 723 a 635)

CONCLUSIONS

- ✓ Context d'una economia capitalista: “Economia verda”. Privatització beneficis i socialització dels impactes.
- ✓ Interès de les grans elèctriques i fons d'inversió. Projectes plantejats, definits i executats per agents externs al territori.
- ✓ Grans centrals eòliques lluny dels principals centres de consum. Absència de criteris de distribució territorial, que comporten processos de concentració territorial i massificació eòlica.
- ✓ Concentració de projectes en territoris “invisibles” (Rosales, 2008), “pobres” (Sempere, 2008), o “perifèrics” (Zografos i Saladié, 2012), amb una estructura socioeconòmica similar: poca població, escàs dinamisme econòmic, rendes baixes, i un fort component agrari.
- ✓ Projectes aliens al territori que no aporten els beneficis promesos per empreses i institucions.

La Llacuna (Anoia) *875 habitants*

Amb la venda d'electricitat produïda per aquest únic aerogenerador de 0'23 MW (230Kw), propietat de l'ajuntament, **es paga la factura municipal d'electricitat** (equipaments i enllumenat públics).

Samsø (Dinamarca)

L'illa de les energies renovables

Projecte iniciat al 1997 per arribar a ser autosuficient amb energies netes.

11 aerogeneradors (1MW c/u) que cobreixen tota la demanda d'electricitat.

4 centrals urbanes de biomassa (palla i fusta) i 2.500 m² de col·lectors solars, que cobreixen el 100% de la calor que necessiten.

L'illa segueix enganxada al cable de la xarxa elèctrica de Dinamarca per vendre l'excedent d'electricitat, i per si mai fa falta importar-ne per manca de vent.

“A Dinamarca son molt conegudes les patates de Samsø, però tenim un secret: exportem molta més electricitat que patates”

A 3,5 quilòmetres al sud de les seves costes, tenen 10 aerogeneradors (de 2,3 MW c/u) amb els que compensen totes les emissions generades pels vehicles a motor i pels transbordadors que connecten l'illa.

“Vam canviar perquè erem *verds*? No. Per idealisme? No. Per política? No. Ho vam fer pel diner”

Samsø

3.724 hab. (2017)
112 km²
3 nuclis

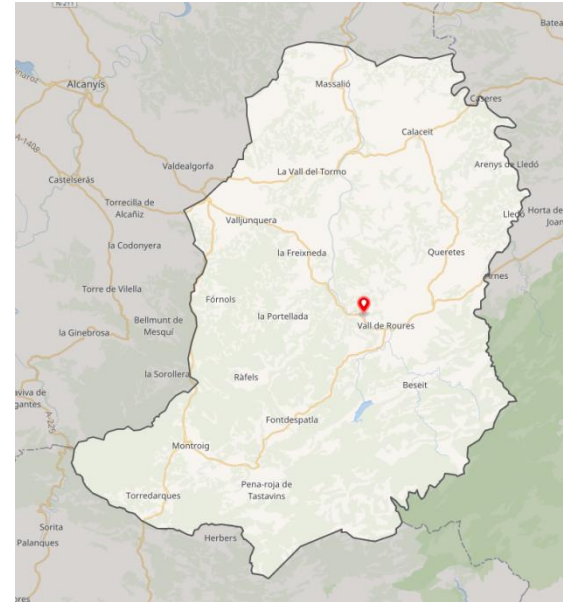
11 aerogeneradors (1MW c/u)

3 centrals urbanes de biomassa

2.500 m² de col·lectors solars

49M€

Matarranya

8.222 hab. (2018)
933 km²
18 nuclis

24 aerogeneradors (1MW c/u)

6-7 centrals de biomassa (o 18, una a cada nucli)

5.520 m² de col·lectors solars

108M€ (13.135€/càpita)

“A l'Estat espanyol, el desenvolupament eòlic ha seguit un model centralitzat i concentrat en territoris rurals i empobrits, cosa que ha perpetuat una dinàmica extractiva: mentre que els beneficis i l'electricitat són transferits a altres llocs, les zones productores són assimilades a un erm, és a dir, desvalorades econòmicament i moralment.”

Franquesa, J.: *D'erms, pagesos i molins*. Arxiu d'Etnografia de Catalunya, n.º 18, 2018, 159-192

Moltes gràcies per la vostra atenció

sergi.saladie@urv.cat